

KoMora

„Jediné, čo musíte urobiť, je cítiť sa tu ako doma. Liečba prebieha dvanásť hodín. Zaspíte a po prebudení budete v poriadku.“

„To je celé?“

„Presne tak.“

„To znie trochu neveriteľne.“

„A predsa to funguje. Raz sa u nás vyspíte a ste zdravá rybička.“

Prikývla. Prsty sa jej triasli. Nepamätala si, že by niekedy prespala bez prestávky celú noc. Ťažko sa zaspáva, keď viete čo sa za zatvorenými očami skrýva. Upaľovanie, topenie, pochovávanie zaživa. Zima. Medzi triaškami a bolesťami to boli ďalšie prejavy choroby, ktorá ju trápila.

Možno tým nechcú povedať, že musí prespať celých dvanásť hodín. Určite postačí, ak zavrie oči a ostane v posteli. Radšej sa na podrobnosti nepýtala.

„Podpíšeme to?“

V skrinke na vrátnici nechala Rena všetky osobné veci.

Sestra v modrom, v zástere a čepčeku, ju viedla chodbami nemocnice. Míňali oddelenia s nevysloviteľnými názvami, kým nenašla to správne. Odomkla.

V okrúhlejšej izbe stála posteľ s bielymi perinami. Žiadne okná, miesto na uloženie vecí, obrazy. Svetlo dávala jediná zabudovaná stropná lampa. Ovládač k nej si sestrička skryla v zástere.

„Pod vankúšom nájdete nočnú košeľu, o pätnásť minút sa vrátim po oblečenie.“

Rena prikývla, odpoveď sa zasekla v krku. Strohý zjav miestnosti jej stavom úzkosti nepomáhal. Prázdne miesto okolo postele desilo, no neodvážila sa požiadať o presun. Zaťala zuby.

Jedna noc, povzbudila sa a vstúpila.

Dvere sa za ňou zavreli, a znelo to ako výdych. Keď sa obzrela, východ nerozoznala. Steny splynuli do jednej.

Minúty si vykračovali vychádzkovým tempom.

Rena snívala známy príbeh, v ktorom ju sprievod ľudí priniesol k rieke. Balansovala na okraji mosta, nedokázala sa pohnúť. A ľudia spievali, smiali sa. Dvojice sa pustili do tanca.

„Morena, Morena, kde si prebývala?“

Nemohla odpovedať. Namiesto tváre mala masku. Vedomie uzavreté v papierovej škraboške. Hlasy zneli tlmene, hoci dievčatá, ktoré ju niesli, spievali z plných pľúc. Stála na spojených dlaniach, vystretá, podopieraná dievčenskými ramenami. Ruky ju boleli, mala ich rozpažené pridlho. Boli uviazané na palici. Za chrbtom ju istil chlapec v klobúku s farebnými pierkami.

„A čo ti dávali - sukne mi driapali, na Mlynáre moste, do vody hádzali!“

Vedela, čo bude nasledovať, aj že je to sen. Umrela v ňom už tisíckrát.

„Umrela Morena, v oleji smažená, umrel nám aj dedko. Privítajme letko!"

Okraj bielej sukne vzbĺkol plameňom.

Šíril sa, rástol, pohlcoval ju.

Sny sa na nej podpisovali. Cítila popáleniny, po prebudení vykašľovala z pľúc vodu. Pár minút sa bila so skutočnými vlnami o nádych.

Ale plamene neostávali. Aspoň tie doteraz mizli, ako sa na sen patrí.

V prvom momente si myslela, že si ich priniesla so sebou.

Tma v miestnosti, predtým ťažká na viečkach, ustúpila. Žiara poskakovala po stenách, mihotala sa. Okolo znelo syčanie. Tak syčali jej vlastné šaty, keď padala do rieky a plamene sa topili vo vode spolu s ňou.

Tieto však horeli modrou. Nočná mora ustúpila bdeniu.

Svetlo liezlo stenami až k stropu. Krútilo sa v obrazcoch, uzavretých do kruhu. Zmestila by sa doň celá nemocničná posteľ. Prebudenie prerušilo plynulý svetelný tok, no už sa začínal formovať do tenkých línií. Pozorovala modrý lúč. Naťahoval sa k nej. Preskočil po prstoch, prešiel po koži a tam, v jamke predlaktia, pichol. Podobné bodnutie ucítila na spánkoch a padla do vankúša.

Šum sa zmenil, už to nebolo syčanie, boli to slová a mali melódiu. Bola to uspávanka. V ušiach znela šepkaná báseň. Verše sa spájali, krúžili okolo vankúša. Niesli sa na svetle, ktoré viedlo z jej vlastných žíl.

Rena spánku odolávala roky. Strach ju naučil bojovať s únavou, hľadať cestičky. Vedela sa vymaniť nočným desom. Ďalšie svetelné infúzie sa pripájali k jej prstom, členkom, lýtkam. Napichávali odhalenú kožu na hrdle. Línia, ktorú precitnutím prerušila, sa zaceľovala. Kruhy na strope sa točili v uzavretom cykle. Kolieska v svetelných hodinách. Prehliadla si lúč, ktorý mizol v žile na chrbte ruky.

„Nespí. Ono to nespí. Čo je to? Nie je to unavené? Ono sa to bojí. Čoho? Nás? Nás, nás!"

Strhla sa. Miestnosť bez okien a nábytku zalial modrý blesk, a tma. Šepot sa jej krútil vo vlasoch.

„Morena, Morena. Kde to prebývala a kam sa podeje, ak sa nebude môcť vrátiť?"

„Kto je to?"

„Pýta sa, pýta, ale vedieť nechce. Chce sa uzdraviť, a chorá nie je."

Posadila sa. Ticho okolo predpovedalo možný blesk. Privrela viečka.

„Je. Som. Chorá. Snívam, aj keď nespím, a bolí to."

„Ľudský svet bolí. Kto to vie lepšie než Morena? Každý rok natrikrát zabitá, v oleji smažená, po vode poslaná."

„Viete mi pomôcť?"

„Musia chcieť. Poslúchať. Prespať noc. Urobila to Morena? Neurobila, neurobila! Vieme pomôcť tým, čo si pomáhajú sami. Pomáhame si samy."

„Sľúbili mi liečbu. Už nevládzem, Neodídem, kým nočné mory nestíchu.“

„Nestíchnu! My netíchneme! Chce nás umlčať? Nech si teda ostane vo svojom tichu. Neumlčí nás! Umlčíme sa sami. Koľko prežije, Morena, z horného konca, z ošarpaného domca?“

„Nie, počkajte!“

Podlaha na chodidlách oziabala.

Tma bola taká hustá, že nevidela vlastnú natiahnutú dľaň, nie ešte stenu, ktorú sa snažila nahmatať. Pátrala po škáre, ktorá by odhalila dvere. Posúvala sa po obvode kruhovej miestnosti, až úplne stratila smer.

Oprela hlavu o chladný panel. Hlas, ktorý rozprával, akoby sa v ňom hádalo niekoľko iných, ju bez námahy pomenoval. Pritom svoje meno neprezradila ani zdravotnej sestre.

Musela ich znova prinútiť rozprávať.

„Poznala som podobné mýty.“

Ticho okolo nej sa zavlnilo. Číhalo v tme.

„Kolujú príbehy. Niektoré sa stali piesňami, ako môj. Iné ostali pri ohniskách, alebo na lesných cestách. Vaše sú nejasné, to preto ste také pomýlené?“

Čakala výbuch rozpolteného hlasu. Namiesto toho sa jej za uchom ozval zvuk, podobný výdychu. Už taký počula. Hmatkala po stene a posúvala sa k zdroju. Prsty narazili na prázdno. Noha vystúpila z liečivej miestnosti, palec ťukol o schod. Na stenách sa rozhoreli drobné modré plamienky. Bludičky.

Na poschodí sa jej otvorila okrúhla miestnosť. Žiadne okná, miesto na uloženie vecí, obrazy. Iba biela posteľ a jediná lampa zabudovaná v strope. Nemala ovládač, aby ju dokázala oživiť. Nemala modrú uniformu, biely čepiec, ani zásteru plnú kľúčov.

Drobné plamienky viedli k posteli.

Ležalo to v centre kruhu. Ako ona sama o poschodie nižšie.

Pohl'ad na vráskavú tvár, plnú pigmentových škvŕn a jaziev po osýpkach ju prikoval k podlahe. Celú polovicu tváre deformoval opuch, a na čele, pod vrstvou hnisu, mokval nádor. Na očiach bez viečok tancovali odlesky bludičiek.

„Mora,“ prehovorili popraskané pery a Rena cúvla.

„Moruša. Mor. Morbia. Tá, čo prináša mor, či tá, čo ho lieči? Nočný des, alebo samotná Nočnica, tá, čo uspáva? Tá, čo zbavuje bolesti. Nevedia sa dohodnúť. Čo o nás vie? Len samé príbehy. Rozprávali, až sme sa v nich celkom stratili. Robíme, čo od nás chcú, kedy to chcú. Vstrebávame, čo iných morí. Toľko o sebe vieme. Čo o nás počula pani zimy? Máme moc?“

„Možno.“

„Nech porozpráva. Nech pomôže. Sme tu spolu pridlho. Priveľa hlasov v jednom tele. Stratené konce. Vymyslené, prekrútené. Rozprávky, prerozprávane s vynechanými časťami.“

Svetelné infúzie sa vrátili. Rena padla na kolená, objala ju zima.

„Hovor o nás. Kto je Mora. Kto je Moruša. Kto je Mor. Kto je Morbia? Pusti nás. Odnos nás. Daj nám svoje telo. Povedz, čím sa môžeme stať.“

„Ste mory,“ vydýchla Rena a lúče svetla sa jej prisávali k hrdlu, k perám, k očiam. Mory k nej zdvihli vychudnuté ruky, vzala ich do svojich.

„Ste Mora, Moruša, Morbia, Mor. Ste to všetko a viac, ste Morena. A tá vám vládne.“

„Nie! To nie je náš príbeh!“

„Ona žije v tele, ktoré nespí. Žije medzi ľuďmi, no nepodriaďuje sa im. Lieči tých, ktorí sa nedokážu liečiť sami. Prebýva v tejto miestnosti a nič ju nepáli, nedusí. Nemusí viac každú noc umierať.“

„Nech prestane! Pustime ju! Zabime ju!“

„Mory moje, sestry pomýlené, počúvajte. Toto telo je choré, umiera. Patrím k vám. Ak ma nedokážete vyliečiť, príjmite ma.“

Modré svetlo prebodlo hrud', dievča bezvládne dopadlo na podlahu.

Morena sa v perinách pohla. Hlasy nočných môr, vždy pripravené za zatvorenými viečkami, zmizli. Žiadna poprava. Žiadny dievčenský spev, stuhý vo vlasoch, párové tance, únava. Veselica nad jej riečnym hrobom. Bola voľná.

Pokúsila sa vstať, no perina sa ani nepokrčila.

Pohla prstami.

Aj telo, pri kovových nohách postele, pohlo prstami.

Sadlo si. Vstalo. Chvíľu si hľadeli do očí, v nemom rozhovore sa okolo nich šírila zima. Morena ostala vo svojej hlave sama. Jej stará podoba sa otočila a zmizla na schodisku. Bludičky zhasli.

Morena sa očami bez viečok zahľadela do bieleho stropu a čakala.

Čakala na prvý výkrik.